

Γύρω από το μνημείο υπάρχει μια ομάδα κτιρίων (δύο υδρόμυλοι ❶ με υδατοδεξαμενές ❷, ρακαριό ❸, ελαιοτριβείο ❹), που αποτελούν μαζί με τον πύργο ένα σύνολο το οποίο συνδέεται με παραγωγικές δραστηριότητες των κατοίκων έως και τα νεότερα χρόνια.

Σήμερα στο εσωτερικό του φιλοξενεί την περιοδική έκθεση με θέμα: "Οι πύργοι της Χαλκιδικής".

υδρόμυλος

ελαιοτριβείο

ρακαριό

υδατοδεξαμενή

Γενική επιμέλεια

Ιωάννης Κανονίδης, επίτιμος Έφορος Αρχαιοτήτων

Γεώργιος Σκιαδαρέσης, αναπλ. Προϊστάμενος ΕΦΑ Χαλκιδικής και Αγίου Όρους

Κείμενα

Όλγα Ιασονίδου, αρχαιολόγος

Βαγγέλης Μαθαδάκης, αρχαιολόγος

Γραφιστική επιμέλεια

Κώστας Πέππας, γραφίστας

Φωτογραφίες

Αρχείο ΕΦΑ Χαλκιδικής και Αγίου Όρους

Επικοινωνία

☎ 2310 285163, 23710 22060

✉ efachagor@culture.gr

Η είσοδος στον πύργο επιτρέπεται σε ομάδες όχι μεγαλύτερες των 10 ατόμων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ο ΠΥΡΓΟΣ
ΤΗΣ ΓΑΛΑΤΙΣΤΑΣ
ΣΤΗ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

ΠΥΡΓΟΣ ΓΑΛΑΤΙΣΤΑΣ

ΕΚΘΕΣΗ
ΟΙ ΠΥΡΓΟΙ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Στα βυζαντινά χρόνια στη θέση του σημερινού χωριού Γαλάτιστα και πιθανότατα γύρω από τον σωζόμενο σήμερα πύργο πρέπει να υπήρχε οικισμός με το όνομα «Γαλάτισσα».

Ταυτισμένος με τον τόπο είναι ο βυζαντινός πύργος. Πρόκειται για έναν από τους καλύτερα σωζόμενους πύργους της Χαλκιδικής, σκυρωματικού χαρακτήρα.

Αρχιτεκτονικά ανήκει σε μια μεγάλη ομάδα βυζαντινών τετράπλευρων πύργων, τους οποίους συναντούμε στη Μακεδονία και στο Άγιον Όρος. Αυτοί είναι γνωστοί από τα ισχυρά ποδορικά (αντηρίδες) που ενισχύουν τους εξωτερικούς τοίχους τους, και χρονολογούνται από τον 11^ο έως τον 16^ο αιώνα. Ο πύργος της Γαλάτιστας έχει δύο οικοδομικές φάσεις. Στην πρώτη φάση ανήκει το κάτω τμήμα του και χρονολογείται τον 11^ο αιώνα, ενώ στη δεύτερη το άνω τμήμα του και χρονολογείται τον 14^ο αιώνα.

Ο πύργος διατηρείται σήμερα σε ύψος δεκαέξι μέτρων, αλλά δεν γνωρίζουμε τίποτα για το ανώτερο τμήμα του και κατά συνέπεια για τη στέγασή του. Σώζονται τρεις όροφοι από τη στάθμη εισόδου και πάνω, καθώς και το υπόγειο. Για τις ανάγκες της καθημερινής ζωής υπήρχε μέσα στον πύργο νιπτήρας, χώροι υγιεινής και πιθανώς ένα είδος κουζίνας. Τέλος, στον τρίτο όροφο σώζεται τμήμα κόγχης που ίσως ανήκε σε παρεκκλήσιο.

Οι πρώτες στερεωτικές εργασίες έγιναν το 1965 από την Αρχαιολογική Υπηρεσία. Πολλά χρόνια μετά, το 1994, στην ανασκαφή που έγινε από την 10^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, στο υπόγειο του πύργου, στη βορειοδυτική γωνία, αποκαλύφθηκε κτιστή δεξαμενή νερού. Τα κινητά ευρήματα της ανασκαφής, πολλά αγγεία καθημερινής χρήσης, νομίσματα, ένα χάλκινο δαχτυλίδι και αρκετές αιχμές από βέλη, χρονολογούνται από τον 11^ο έως και τον 14^ο αιώνα.

Ο πύργος πριν τις εργασίες

Στερεωτικές εργασίες στη Β' στάθμη

Τα τελευταία χρόνια έγιναν εργασίες στο σύνορο του συγκροτήματος του πύργου, οι οποίες ολοκληρώθηκαν το 2008. Αναστηλώθηκε και αποκαταστάθηκε ο άνω νερόμυλος, κατασκευάστηκε νέα στέγη μη ορατή εξωτερικά, έτσι ώστε το μνημείο να διατηρεί την ερειπωμένη εικόνα του. Ανακατασκευάστηκαν τα ξύλινα στοιχεία του πύργου: τα δάπεδα και η σκάλα, η πόρτα εισόδου, τα κουφώματα στις φωτιστικές σχισμές και έγινε νέα εξωτερική σκάλα ανόδου.

Α' στάθμη

Β' στάθμη

Γ' στάθμη

